

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 19/574

Klageadgang: Nei

KOMMUNEPLANSTRATEGI 2019

Saksbehandler: Anette Riise

Arkiv: SARK 12-15/141

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

117/19 Formannskapet

11.12.2019

Bakgrunn:

Plan- og bygningslovens § 10-1, angir følgende plikt i forbindelse med Kommunal planstrategi:

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Plan og bygningslovens § 3-1 angir oppgaver og hensyn i planlegging etter loven:

Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov:

- a) sette mål for den fysiske, miljømessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i kommuner og regioner, avklare samfunnsmessige behov og oppgaver, og angi hvordan oppgavene kan løses
- b) sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer
- c) sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv
- d) legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling
- e) legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet
- f) fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet
- g) ta klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer, herunder gjennom løsninger for energiforsyning, areal og transport

- h) fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.
- i) legge til rette for helhetlig forvaltning av vannets kretsløp, med nødvendig infrastruktur.

Planleggingen skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng gjennom samordning og samarbeid om oppgaveløsning mellom sektormyndigheter og mellom statlige, regionale og kommunale organer, private organisasjoner og institusjoner, og allmennheten.

Planleggingen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring og ikke være mer omfattende enn nødvendig.

Planer skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler innenfor lovens virkeområde.

Vedtatte planer skal være et felles grunnlag for kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet.

Vedlagt forslag til planstrategi angir ikke bare en prioritering av planoppgavene, men forsøker også å tilpasse plansystemet til et mindre omfattende og kapasitetskrevenne, og mer fleksibelt og dynamisk plansystem, hvor samfunnsdelen med tilhørende handlingsplan (økonomiplan) og tiltaksplaner utgjør essensen i plansystemet.

Samfunnsdelen skal være kommunens overordnede politiske og administrative strategiske styringsdokument. Planen skal basere seg på en analyse av kommunens muligheter og utfordringer vurdert i et 15-årsperspektiv. Bred medvirkning av innbyggere, interessegrupper, politikere, ansatte, naboer og regionale og nasjonale myndigheter er en viktig del av prosessen. Økonomiplanen utgjør samfunnsdelens handlingsdel. Foruten samfunnsdelen foreligger noen plankrav fra nasjonale myndigheter. Kommunale virksomhets/tiltaksplaner skal peke på virkemiddel og tiltak for å oppnå intensjonene i samfunnsdelen.

Kommunens 1. generasjons samfunnsdel ble vedtatt i 2015. Denne var delt inn i to deler, en større del «kunnskapsgrunnlaget» og en kortere «visjon-, mål- og strategidel». Foruten Samfunnsdelen består kommunens nåværende plansystem av 32 planer. Eksterne krav til plansystemet er 6 lovpålagte planer. I tillegg foreligger noen plankrav for å utløse regionale og statlige midler (trafiksikkerhet, folkehelse, etc.). Plan som styringsverktøy er godt innarbeidet, men planprosesser er svært kapasitetskrevenne og man risikerer med dagens system at man styrer etter planverk som ikke er tilstrekkelig oppdatert og/eller som definerer mål og strategier som ikke er sammenfallende med samfunnsdelen, fordi plansystemet er for omfattende og komplekst. Eller at plansystemet ikke benyttes i tilstrekkelig grad.

En forenkling/effektivisering av plansystemet vil bidra til et mer fleksibelt og dynamisk styringsverktøy, bedre egnet for utvikling, evaluering og rapportering.

En forenkling av plansystemet vil også medvirke til et enklere tilgjengelig, helhetlig styringsverktøy for politikere og et felles arbeidsverktøy for kommuneadministrasjonen.

Vurdering:

Dagens samfunnsdel, kunnskapsgrunnlaget, er en større plan med integrert statistikk. Datagrunnlaget som legges til grunn for planleggingen bør oppdateres med høyere frekvens enn samfunnsdelen og bør være en vesentlig del av vurderingen om rullering eller revisjon av planer. Lov om folkehelsearbeid § 5 «oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen» angir også kommunens plikt til oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi.

Det anses hensiktsmessig å operere med et helhetlig datagrunnlag/oversiktsdokument, som legges til grunn for all planlegging. Det foreslås derfor å skille datagrunnlaget ut fra selve planen og gjøre det lett tilgjengelig for politikere, administrasjon og øvrige via kommunens hjemmeside, mens kunnskapsgrunnlaget i samfunnsdelen avgrenses til analysen og beskrivelse av utfordringer og muligheter, med tilhørende visjon, mål og strategier i del 2.

Kommunen bør også legge om hele plansystemet slik at samfunnsdelen får plass som den overordnede planen med økonomiplanen som samfunnsdelens handlingsplan. Øvrig planverk bør forenkles til korte og konkrete tiltaks/virksomhetsplaner som peker direkte på visjon, mål og strategier i samfunnsdelen.

Samfunnsdelen må også ha definerte målbare indikatorer for de ulike resultatområdene, slik at administrasjonen kan rapportere og politikere kan evaluere virkning ut fra planen. Samfunnsdelen bør av den grunn revideres med mål om gjennomføring i 2020. Planstrategien angir i fargekoder hvilke planområder som bør tas inn i samfunnsdelen og hvilke som bør omgjøres til enklere tiltaksplaner. En slik omlegging av hele systemet vil ta tid og ressurser. Planstrategien angir foreslått prioritering.

Planstrategien legges frem for formannskapet i desember og legges ut på høring i 30 dager i januar/februar. Planprogram for revisjon av samfunnsdel legges frem for formannskapet i februar og legges deretter ut på høring i seks uker. Planstrategi, med eventuelle justeringer etter høringsinnspill, samt planprogram for samfunnsdelen legges frem for endelig behandling i kommunestyret i april og markerer oppstarten for planprosessen.

Vurdering av sakens påvirkning på folkehelse:

Et kunnskapsbasert, helhetlig, målrettet og effektivt plansystem hvor negative utviklingstrekk motvirkes, positive trekk forsterkes og med klare målsetninger og strategier for ønsket samfunnsutvikling, i lag med nødvendige virkemidler/tiltak for realisering og indikatorer for å vurdere virkning av tiltak, vil ha positiv innvirkning på den kommunale folkehelsa.

Vedlegg: Planstrategi

Utskrift til:

Saksbehandlerens innstilling:

Det anbefales at Formannskap fatter følgende vedtak:

- Planstrategi for planperioden 2019-2023, med revisjon av samfunnsdel og mål om omlegging av det kommunale plansystemet, vedtas lagt ut på høring i 30 dager i januar/februar.
- Endelig utkast, med vurdering av høringsinnspill, legges frem til behandling i kommunestyret i april 2020.
 - Sammen med planstrategien legges planprogrammet for revidering av samfunnsdelen til behandling sammen med varsel om oppstart.

Lurøy, 04.12.2019

Anette Riise, Plan- og utviklingsrådgiver

Rådmannens innstilling:

Det anbefales at Formannskap fatter følgende vedtak:

- Planstrategi for planperioden 2019-2023, med revisjon av samfunnsdel og mål om omlegging av det kommunale plansystemet, vedtas lagt ut på høring i 30 dager i januar/februar.
- Endelig utkast, med vurdering av høringsinnspill, legges frem til behandling i kommunestyret i april 2020.
 - Sammen med planstrategien legges planprogrammet for revidering av samfunnsdelen til behandling sammen med varsel om oppstart.

Lurøy, 5. desember 2019

Karl-Anton Swensen, rådmann

Behandling/vedtak i Formannskapet den 11.12.2019 sak 117/19**Enstemmig vedtak:**

Formannskapet fatter følgende vedtak:

- Planstrategi for planperioden 2019-2023, med revisjon av samfunnsdel og mål om omlegging av det kommunale plansystemet, vedtas lagt ut på høring i 30 dager i januar/februar.
- Endelig utkast, med vurdering av høringsinnspill, legges frem til behandling i kommunestyret i april 2020.
 - Sammen med planstrategien legges planprogrammet for revidering av samfunnsdelen til behandling sammen med varsel om oppstart.